

ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Δίμηνη Ενημερωτική και Πολιτιστική Έκδοση του Συλλόγου Αρτοτινών Φωκίδας

Χρόνος 16ος • Αριθμός φύλλου 108 • Φεβρουάριος - Μάρτιος 2012 • Γραφεία: Αλκέτου 56 Βύρωνας 16232 Αθήνα • Τηλ. - Fax.: 210 - 7655568

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Με την καθιερωμένη δοξολογία στον Ιερό Ναό Αγ. Γεωργίου Αρτοτίνας τελέστηκε ο εορτασμός της επετείου της 25ης Μαρτίου 1821.

Με το πέρας της δοξολογίας έγινε κατάθεση στεφάνων στον ανδριάντα του Αθανασίου Διάκου στην πλατεία της Αρτοτίνας. Στε-

Δωρίδας κ. **Κων/νος Παλασκώνης** και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Αρτοτινών κ. **Ιωάννης Μαυραγάνης** και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Αρτοτινών Μεσολογγίου κ. **Δημήτριος Κατσαρός**.

Εν συνεχεία, ο Σύλλογος Αρτοτινών, εκπροσωπούμενος από τον Πρόεδρο κ. **Ιωάννη Μαυρα-**

φάνια κατέθεσαν ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Αρτοτίνας κ. **Βασίλειος Κάππας**, ο Αντιπρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου

γάνη και τον Ταμία κ. **Κων/νο Χριστοδούλου**, προσέφερε στους παρευρισκομένους καφέ, γλυκά και αναψυκτικά.

Αρτοτίνα Εδώ γεννήθηκε ο Αθ. Διάκος

5 | | | Αρτοτίνα (1)· πρ. τὰ ἀνωτ.
καὶ οἶνος· 1 ποτ. 5 ῥεύματα
| | | χρήσιμα. | 199 | 1052

(1) Ἡ Αρτοτίνα ἦν πατρίς τοῦ περιφήμου ἥρωος Διάκου (Αθανασίου), ὃς δὴλώσας πρῶτος τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως τῇ 28 Μαρτίου 1821 καὶ ὀρίσσεύσας κατὰ τὴν Λεωαδίαν καὶ ἀλλαχοῦ, ἐμαρτύρησε, συλληφθεὶς καὶ ἀναγκολοπισθεὶς εἰς Λαμίαν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρ-Βριόνου.

Από το βιβλίο «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»
του **Ιάκωβου Ραγκαβή**, τόμος Α, σελ. 576, Αθήνα 1853

Παλιά φωτογραφία

Αποψη του χωριού μας το 1950

ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΔΑΣ: Καθαρισμός οικοπέδων και λήψη μέτρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών

Ο Δήμος Δωρίδος ανταποκρινόμενος στην Πυροσβεστική Διάταξη 4/1987 που αφορά στα μέτρα πρόληψης πυρκαγιών σε οικόπεδα και λοιπούς ακάλυπτους χώρους που βρίσκονται μέσα ή κοντά σε κατοικημένες περιοχές, ΚΑΛΕΙ τους ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές οικοπέδων και λοιπών ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται μέσα σε αυτές εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, να προβούν στις προβλεπόμενες ενέργειες αποψίλωσης αυτών από ξερά χόρτα και απομάκρυνση τυχόν άλλων εύφλεκτων

υλικών και σκουπιδιών που βρίσκονται μέσα σε αυτά ,προς αποτροπή του κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς .

Επισημαίνεται ότι στους χώρους αυτούς απαγορεύεται η καύση κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Μαΐου μέχρι την 31η Οκτωβρίου.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των ιδιοκτητών στα ανωτέρω, ο Δήμος δύναται να προχωρήσει στις απαιτούμενες ενέργειες καθαρισμού των οικοπέδων **με επιβάρυνση των ιδιοκτητών, ενώ οι παραβάτες θα υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου 433 του Ποινικού Κώδικα.**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Λόγω ισχύος του νόμου περί Προσωπικών Δεδομένων, ανακοινώνουμε πως οι δημοσιεύσεις για τη στήλη των Κοινωνικών (γάμοι, βαπτίσεις, γεννήσεις, θάνατοι, επιτυχίες σε πανεπιστημιακές σχολές) θα γίνονται μόνο κατόπιν δικών σας γραπτών ενημερώσεων.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Στις 29.12.2012 ο **Βασίλειος Αρ. Τριβήλος** και η **Ιωάννα Σταμούτσου** απέκτησαν αγοράκι.
- Στις 2.4.2012 ο **Κάππας Ιωάννης** του Αθανασίου και η **Γιαννάκη Ευτυχία** του Ιωαν. απέκτησαν κοριτσάκι.

ΚΗΔΕΙΕΣ

- Στις 07/03/2012 απεβίωσε ο **Θανάσης Κολώνιας**. Η κηδεία του έγινε την επομένη στην Αρτοτίνα.
- Στις 18/03/2012 απεβίωσε ο **Θανάσης Σούφλας**. Η κηδεία του έγινε την επομένη στην Αρτοτίνα.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Η οικογένεια **Παναγιώτη Κ. Σιαπέρα** προσφέρει 100€ στη μνήμη του **Αθανασίου Β. Κολώνια** υπέρ των σκοπών του Συλλόγου.

ΕΛΕΝΗ ΤΣΕΛΙΟΥ-ΠΟΛΥΘΟΔΩΡΑΚΗ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Τελέσθηκε ετήσιο Μνημόσυνο της Ελένης Τσέλιου Πολυθοδωράκη με τρισάγιο στο κοιμητήριο Ζωγράφου Αθηνών από τ' αδέρφια της Γιώργο και Αθηνά Τσέλιου οι οποίοι προσέφεραν: για τη Μνήμη της:

Για τον καθεδρ. Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Αρτοτίνας € 250,00
Για τη σίτιση απόρων Ι. Ν. Αγ. Χαραλάμπους Ιλισίων € 150

Για τους κοινωφελείς σκοπούς του Συλλόγου Αρτοτινών € 150.

Πέρασε ένας χρόνος από τότε που έφυγες για το μεγάλο ταξίδι προς τα απεριόριστα θεϊκά πεδία. Ελευθερώθηκες από την ανήκουστη απομόνωσή σου, τον πρωτάκουστο αποκλεισμό σου από οποιονδήποτε επικοινωνία, με κάθε άνθρωπο, γενικά. Ωσάν να ήσουν ένοχη, χωρίς καταδίκη, όμως σε ακολουθούσε κάποια περιουσία δυστυχώς.

Ήσουν μόνο άρρωστη από εγκεφαλικό και με όλες τις αισθήσεις σου καλές. Τολμούσες όμως να θέλεις να μιλήσεις ενώ ήσουν αδύναμη στη διάθεση ανάληψης. Άντεξες έτσι, για ολόκληρα τριάμισυ και πλέον χρόνια, αναζητώντας βοήθεια και πάλι βοήθεια, χωρίς κανένας να σε ακούσει, εκεί κλεισμένη, απάνθρωπα! Οι ασταμάτητες προσευχές μας στον Μεγάλο Θεό μας Δημιουργό των Πάντων θα σε συνοδεύουν πάντα.

Γιώργος Δημήτρης Τσέλιος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ζαχαρή Αικατερίνη	10€
Ζαχαρή Γιώργος	10€
Ζαχαρή Βασίλης	20€
Ζουμάς Αποστόλης	50€
Τσαμαδιάς Κων/νος	10€
Τσαμαδιάς Αθανάσιος	10€
Παναγόπουλος Ανδρέας (Μανάγουλη)	20€
Αγαπητός Αγαπητός (Αγ. Ευθυμία)	20€
Παναγιώτης Κ. Σιαπέρας	100€
στη μνήμη του Αθανασίου Β. Κολώνια	
Παπάζογλου Παρασκευάς του Μαρζέλου	10€
Κατσαρός Βασίλειος του Δημητρίου	20€
Γαϊτανή Ασπασία	10€
Μαραγγάκης Δημόκριτος	20€
Κοτρώνης Βασίλης	20€

Ο Σύλλογος Αρτοτινών Μεσολογγίου προσέφερε το ποσό των 200€ για τις ανάγκες της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου

Συνδρομές για τη συλλογή χρημάτων για τον στολισμό επιταφίου

1. Σιαπέρας Παναγιώτης του Κων/νου	20€
2. Σιαπέρας Ιωάννης του Κων/νου	10€
3. Σιαπέρας Βασίλειος του Κων/νου	5€
4. Ζαχαρή Αικατερίνη του Γεωργίου	20€
5. Τσέλιος Αθανάσιος του Γεωργίου	20€
6. Σιαπέρας Κων/νος του Ιωάννη	10€
7. Δρόσος Κων/νος του Δρόσου	10€
8. Τσέλιος Κων/νος του Γεωργίου	20€
9. Τσαμαδιάς Κων/νος του Φωτίου	10€
10. Τσαμαδιάς Νικόλ. του Φωτίου	10€
11. Παλασκώνης Γεώργιος του Ευστ.	10€
12. Μαντούρλια Αρετή του Κων/νου	50€
13. Ζαχαρή Αθανάσιος (σύζ. Αλεξάνδρας Τσαμαδιά)	10€
14. Δρόσος Δρόσος (σύζ. Αικατερ. Τσαμαδιά)	5€
15. Τσαμαδιά Αλεξάνδρα του Νικολάου	10€
16. Τριβήλος Αριστείδης του Κων/νου	20€
17. Κάππας Ιωάννης του Αθανασίου	20€
18. Κολοβός Αριστείδης του Ιωάννη	10€
19. Μπρασούνος Ιωάννης του Ξενοφ.	10€
20. Παλασκώνης Ιωάννης του Χαρίλ.	10€
21. Μέρης Ιωάννης του Αθαν.	20€
22. Κανούρης Παναγιώτης του Κων.	10€
23. Κολοβός Αντώνιος του Γεωρ.	10€
24. Μαντούρλιας Σπυρίδων του Βασ.	10€
25. Ντζελέπης Κων/νος του Γεωργίου	5€
26. Κατσαρός Δημήτριος του Βασίλ.	10€
27. Ντζελέπης Ιωάννης του Βασίλ.	10€
28. Κάππας Βασίλειος του Ιωάν.	20€
29. Μπατσαούρας Θεοφάνης του Γ. (Ιερέας)	20€
30. Ντζελέπη Μαρία του Κων/νου	20€
31. Βήλου Ειρήνη του Δημ.	5€
32. Τσαμαδιά Ευθυμία του Ιωάν.	50€
33. Τσαμαδιά Μαρία του Αντωνίου	50€
34. Δρόσου Αθηνά του Βασίλ.	50€
35. Βήλου-Μαρτέκα Παναγ. του Γεωρ.	10€
36. Τσαμαδιά-Χαραλαμποπούλου Χρ. του Γ.	10€
37. Χριστοδούλου Ιωάννης του Νικ.	20€
38. Τσιπούνη Ελένη του Ηλία	20€
39. Σιαπέρα Μαρία του Ιωάννη	30€
40. Μπρασούνου Κων/να του Αθαν.	20€
41. Δημπούλου Αρετή του Αθαν.	20€
42. Τσιπούνης Ιωάννης του Γεωρ.	10€
43. Κουλόπουλος Γεώργιος του Κων.	30€
44. Κουλοπούλου Γεωργία του Μιλτ.	10€
45. Γιαννούλης Νικόλαος του Κων.	30€
46. Μαρτέκας Αριστομένης του Γεωρ.	20€

ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Δίμηνη ενημερωτική πολιτιστική έκδοση
Ιδιοκτησία του Συλλόγου
Αρτοτινών Φωκίδας
Ν. Π. μη κερδοσκοπικό
Α.Φ.Μ. 090361430

Γραφεία: Αλκέτου 56 Βύρωνα
16232 Τηλ. & Fax: 210 7655568

Συντακτική επιτροπή:
Μαυραγάνης Ιωάννης
Βήλος Γεώργιος
Ράπτης Βασίλειος
Χριστοδούλου Κων/νος
Κατσαρός Κων/νος
Λάμπρου Αθανάσιος

Μαυραγάνης Περικλής
Παλιούρα Βασιλική
Τσιώτα - Μαυροπούλου Ελένη
Εκδότης - Διευθυντής:
Περικλής Μαυραγάνης
Τηλ. 210-2519336
Κιν. 6945799919
e-mail: periklis@mavraganis.gr
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Εκτύπωση - διεκπεραίωση
Εκδόσεις Γραφικές τέχνες
Καρπούζη Αριστεά & Υιοί Ο. Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121
Τηλ-Fax: 210 2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΑΡΤΟΤΙΝΟΥ «ΑΣΤΟΥ»

Διάβασα με εξαιρετικό ενδιαφέρον την, τόσο ζωντανή, αφήγηση του Νίκου Μαυραγάνη με τίτλο «Επαγγέλματα του '50 στο χωριό» («Αρτοτίνα», φύλλο 107)

Με ανέβασε νοερά στο Βαρδούσι που, δυστυχώς, δεν έχω καταφέρει να επισκεφθώ.

Η αφήγηση του Νίκου, μου έδωσε την αφορμή για τις πιο κάτω σκόρπιες παιδικές αναμνήσεις μου.

1. Η καταγωγή μου από, ας πούμε, αστική οικογένεια δηλαδή όχι κτηνοτροφική, σε συνδυασμό με το νεαρό της ηλικίας όταν έφυγα απ'το χωριό (έντεκα χρόνων, μόλις είχα τελειώσει την Πέμπτη δημοτικού), έχει περιορίσει τις βασικές αναμνήσεις από το «σκάρο» τους καλοκαιρινούς μήνες, από την «Κοκορομαρία» (σήμερα «Αγία Βαρβάρα») μέχρι του «Καροπιπερή τα πλάγια» και το «Πολύ χορτάρι», τις συχνές επισκέψεις στα χωράφια της οικογένειας στο «Σελιό» και την «Κυραζωή», άντε και την «Αγία Παρασκευή» για να μην αφήσω παραπονεμένη και τη προίκα απ'το «Αναγνέικο».

2. Οι επισκέψεις στα αμπέλια στου «Σκουτ» και τα «Καταμπέλια» στα τέλη Αυγούστου για τα πρώτα σταφύλια έχουν έντονα χαραχθεί στη μνήμη μου.

3. Ο τρύγος στα «Καταμπέλια» έπαιρνε ένα ιδιαίτερο πανηγυρικό χαρακτήρα με τα βραδυνά γλέντια που ακολουθούσαν την

κουραστική ημέρα. Αλλωστε και τα γενέθλια μου (Αγίου Δημητρίου- 26 Οκτωβρίου) είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τον τρύγο αφού, κατά τη διήγηση της μητέρας μου, τα δρομολόγια της **Καταμπέλια-χωριό** για τη μεταφορά των σταφυλιών επετάχυναν την άφιξη μου στη ζωή.

4. Παραλίγο να ξεχάσω και την ηρωική μου διανυκτέρευση στη «Πάδη» για να μαζέψουμε φακή όταν, στη διάρκεια της εχθρικής κατοχής, η οικογένεια θυμήθηκε όλα τα πατρογονικά χωράφια.

5. Το φθινόπωρο είχαμε και τα «μίτζια» για το ξεφλούδισμα του καλαμποκιού που τελείωνα πάντοτε με κέρασμα, συνήθως σταφύλια, και χορό με τραγούδια από την καλλίφωνη της παρέας, συνήθως την αείμνηστη Κατίνα Τσιπούνη στη γειτονιά μας, και επανάληψη απ'όλους.

6. Είπα στην αρχή για αστική καταγωγή μου, σε αντιδιαστολή με τις ποιμενικές οικογένειες που ήταν τότε πολλές, ιδιαίτερα στο «μαχαλά» μας. Δεν περιγράφεται η ζήλεια με την οποία έβλεπα τους συνομήλικούς μου που ανήκαν σ'αυτήν την κατηγορία. Αρχίζαμε μαζί το σχολείο στις αρχές Σεπτεμβρίου αλλά αμέσως μετά έφευγαν με τις οικογένειές τους και τα κοπάδια τους για τα «χειμαδιά» για να επιστρέψουν στο σχολείο την άνοιξη. Τους βλέπαμε εμείς οι μόνιμοι κάτοικοι σαν, περίπου, εξωγήινους. Οι διηγήσεις τους από την, όπως αργότερα ανα-

κάλυψα, πολύ δύσκολη ζωή τους στα χειμαδιά, ήταν για μένα σαν διηγήσεις ανθρώπων που, με τα σημερινά δεδομένα, κατέβηκαν απ'τον Άρη. Τοπωνύμια όπως «**Μποχώρι**», «**Κουδούνι**», «**Μπαλαμπανέικα**» κ.λ.π. ηχούσαν σαν ονόματα σημερινών ευρωπαϊκών μεγαλουπόλεων, όταν ο δικός μου φανταστικός γεωγραφικός ορίζοντας είναι ζήτημα να πέρναγε την **Πενταγιά**.

Κλείνω αυτό το σύντομο σημείωμα με τις χειμωνιάτικες αναμνήσεις μου. Έτσι, θυμάμαι, την καθημερινή προσέλευση στο σχολείο με το «**όπλο ανά χείρας**» δηλαδή το υποχρεωτικό «**γκριζί**» για τη σόμπα. Το χιόνι εκείνα τα χρόνια του έδινε και καταλάβαινε. Ο εκχιονισμός των στεγών των σπιτιών για να μη καταρρεύσουν από το υπερβολικό βάρος του χιονιού ήταν αρκετά συνηθισμένο φαινόμενο όπως, επίσης, και το άνοιγμα των δρόμων στα σοκάκια του χωριού για πρόσβαση στις βρύσες. Οι σκούπες από τα έλατα για τις **μανάρες**, μόλις το επέτρεπε ο καιρός, ήταν ανάμεσα στις βασικές φροντίδες του κάθε νοικοκυριού. Σ'αυτό το σημείο ο μαχαλάς μας, λόγω θέσεώς, πλεονεκτούσε απέναντι στους **πρωτευουσινάους** αφού είχε, σχετικά, καλύτερη και συντομότερη πρόσβαση στο δάσος, συνήθως το **απαγορευμένο**.

Αθανάσιος Γ. Βήλος
Χαλάνδρι, Μάρτιος 2012

Η Ελλάδα των δανείων Το αμαρτωλό Αγγλικό δάνειο

Η ζωή μαζί με την πείρα βεβαιώνουν ότι η κόπρος είναι η καλύτερη φυσική λίπανση στα φυτά για να αναπτυχθούν, να δώσουν πλούσιους και οικολογικούς κορμούς, αρκεί να διασκορπίζεται ομοιόμορφα στο χωράφι.

Καμιά φορά στο ίδιο φυσικό περιβάλλον εμφανίζεται μεγάλος πληθυσμός κανθάρων, που μαζεύουν τη κοπριά σε πολλούς μικρούς σωρούς, τα φυτά τότε κιτρινίζουν (παθαίνουν τροφопενία) και στους σωρούς φυτρώνουν καφετερές τσουκνίδες, καλοταϊσμένα γουμαράγκαθα και πλείστα άλλα ...ζιζάνια.

Το κακό όμως διπλώνει καθώς τα φυτά υποσιτίζονται και τα ζιζάνια... θεριεύουν αν δεν δράσει τολμηρά το χέρι του γεωργού να τα ξεριζώσει προτού ανακεφαλαιώσουν.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει στις ανθρώπινες συγκοινωνίες, αν η εξουσία είναι πλαδαρή, άβουλη και μοιραία, φουντώνει η σήψη και η διαφθορά, οι χρυσοκάνθαροι του παράνομου πολιτισμού ξεφυτρώνουν σα τα μανιτάρια οι νεόπλουτοι πληθύνονται και ο κοινωνικός Αρμεγεδόντας ακονίζει τα δόντια του.

Ένα κράτος που γεννιέται χρεωμένο που νομίζετε ότι θα καταλήξει; Κρατηθείτε: στις 7 Φεβρουαρίου 1825 κι εδώ η επανάσταση βρισκόταν σε κρίσιμη καμπή «συνομολογήθη

εν εθνικόν δάνειον δύο εκατ. χρυσών λιρών δια τον χρηματοδότην του Αγώνος». Το δάνειο συμφωνείται στο 55% της ονομαστικής του αξίας, για να καλυφθούν οι επισφάλειες των Άγγλων πιστωτών, δηλαδή αυτομάτως τα 2.000.000 λίρες γίνονται 1.100.000 λίρες!!! Εμείς βέβαια πληρώσαμε τόκους για ολόκληρο το ποσό.

Απ' τα 1.100.000 κρατούνται προκαταβολικά

- Είναι δύο χρόνων 200.000 λίρες
- Εξαγορά ομολογιών δανείου 212.000 λίρες.
- Συμβολαιογραφικά 13.700 λίρες
- Έξοδα Ελλήνων μεσαζόντων 15.487 λίρες.

Από τα εναπομείναντα στέλνονται στις ΗΠΑ 156.000 λίγες για την κατασκευή δύο φρεγατών. Τελικά κατασκευάστηκε μόνο μία που ήρθε στην Ελλάδα μετά το τέλος της επανάστασης και την έκαψε ο με τα ίδια του τα χέρια την 1η Αυγούστου 1831 στο λιμάνι του Πόρου, όταν επαναστάτησε κατά του Καποδίστρια.

Επίσης 123.000 λίρες μένουν στην Αγγλία για την αγορά έξι πολεμικών πλοιαρίων πήραμε μόνο το «καρτερία» μετά την επανάσταση. Συνεχίζουμε:

Για μισθοδοσία φιλέλληνας (;) Κόχραν 87.000 λίρες

Για αποπληρωμή πολεμοφοδίων 77.200 λίρες.

Διάφοροι λογαριασμοί (;;;!!) 47.000 λίρες

Έτσι από τα 2.000.000 λίρες έφτασαν στην Ελλάδα μόλις 190.000 λίρες, αλλά κι αυτά τα λίγα αντί να πάνε στον αγώνα κατά των Τούρκων κατασπαταλήθηκαν στον εμφύλιο που είχε ξεσπάσει ανάμεσα στους Μωραΐτες και τους Ρουμελιώτες οι καπεταναίοι στρατολογούσαν κόσμο για να χτυπήσουν τον εσωτερικό εχθρό και πληρώνονταν από τα λεφτά του δανείου.

Ο Γκούρας για παράδειγμα είχε 200 άνδρες αλλά έκανε ψεύτικους κατάλογους για πεντακόσιους.

Το ίδιο έκαναν και οι αντίπαλοί του.

Όταν ο Καποδίστριας ανέλαβε κυβερνήτης διέταξε τον υπουργό Οικονομικών να κάμει μια λεπτομερέστατη απογραφή του Γενικού Ταμείου του Κράτους που παρέλαβε. Ξέρετε ποια ήταν η απάντηση;

«Κύριε κυβερνήτα εις το ταμείο του κράτους ευρέθη ένα μόνο νόμισμα κι αυτό κίβδηλον»

Νικ. Μαυραγάνης

ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΞΩΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ

Αξιόλογα νεοελληνικά χριστιανικά μνημεία υπάρχουν στην Αρτοτίνα για τα οποία δεν είναι γνωστή η ιστορία τους, είναι γνωστή μόνον η ιστορία του Μοναστηριού του Αϊ Γιάννη, για τις άλλες εκκλησίες, τα ξωκλήσια και τα πολλά προσκυνητάρια [εικονίσματα] δεν έχει γίνει καμία αναφορά. Σ' αυτή την εργασία θα καταγράψουμε όλα όσα στοιχεία συγκεντρώσαμε για κάθε θρησκευτικό μνημείο του χωριού μας. Η εγκατάλειψη και ο πανδαμάτωρ χρόνος έχουν σχεδόν αφανίσει κάθε ίχνος του τρόπου ζωής των ξωμάχων Αρτοτινών στα χρόνια της Μπομποτάς. Τα ξωκλήσια της Αρτοτίνας που βρίσκονται μακριά από τον οικισμό είναι τα μοναδικά κτίσματα που συντηρούνται και θυμίζουν στους πιστούς ότι στη γύρω περιοχή κατοικούσαν πολλοί χωριανοί οι οποίοι για βιοποριστικούς λόγους είχαν χτίσει τα καλυβδόσπιτά τους ασχολούμενοι με την καλλιέργεια της γης και την κτηνοτροφία. Η αγροτο-κτηνοτροφική τους ασχολία τους υποχρέωνε να κατοικούν σχεδόν μόνιμα μακριά από το χωριό και επειδή είχαν ανάγκη από έναν χώρο λατρείας, επέλεξαν ανά περιοχή ένα κεντρικό σημείο για να κτίσουν το ξωκλήσι τους. Αν ρίξουμε μια ματιά στο πρωταρχικό στάδιο του χριστιανισμού θα δούμε ότι οι Έλληνες εντάχθηκαν πολύ γρήγορα στη νέα τους θρησκεία, πέρασαν δηλαδή από την ειδωλολατρία στη μονοθεϊστική λατρεία των ορθοδόξων χριστιανών. Η αρχή του θρησκευτικού συναισθήματος χάνεται στα προχριστιανικά χρόνια, ο άνθρωπος είχε και έχει την ανάγκη να εκδηλώνει την πίστη του με φανερές πράξεις λατρείας. Μαζί με την πίστη στην Ανατολική Ορθόδοξη του Χριστού Εκκλησία έρχεται και η πίστη στην πατρίδα και την οικογένεια, με αυτό το τρίπτυχο δημιουργήθηκε ο Ελληνοχριστιανικός πολιτισμός το μεγαλύτερο θαύμα των αιώνων. Σ' αυτόν τον πολιτισμό οφείλεται η συνύπαρξη της τέχνης και της θρησκείας. Η θρησκεία ανέκαθεν ήταν ριζωμένη στις καρδιές των Ελλήνων. Οι αρχαίοι προγονοί μας, λάτρευαν τους δώδεκα θεούς και έκτιζαν ναούς αφιερωμένους σε καθ' έναν απ' αυτούς, οι ξωμάχοι και οι στρατοκόποι είχαν προστάτη τους τον θεό Ερμή στον οποίο αφιέρωναν τα Ερμεία (τα Ερμεία ήταν σωροί από πέτρες σε ορισμένα σημεία του δρόμου όπου ο κάθε περαστικός απίθωνε και τη δική του πέτρα με αυτή την ενέργεια εκδήλωνε τη λατρεία του στο θεό Ερμή προστάτη των οδοιπόρων) (Ως αϊ παρόδιοι στήλαι αφιερούντο τω Ερμή ούτω και οι σωροί των λίθων οι εκ της καθάρσεως τω ν οδών προερχόμενοι ή προς επίστροφή αυτών συγκόμιζα μενοι ονομάζοντο Ερμεία. (Αλέξ Ραγκαβή Λεξ. Αρχ. Σελ. 294). Στην περιοχή της Αρτοτίνας είναι χτισμένα σε διάφορα κομβικά σημεία πολλά προσκυνητάρια (εικονίσματα έργα λαϊκών τεχνιτών αφιερωμένα στον Άγιο ή την Αγία που τιμάται στο κάθε ξωκλήσι ή στον πολιούχο του χωριού.

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Αρχίζουμε την ιστόρηση των θρησκευτικών μνημείων της Αρτοτίνας από το ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής που σύμφωνα με την παράδοση είναι το πιο παλιό. Η σημερινή μορφή του δεν πιστεύουμε ότι είναι η πρώτη, αφού κατά την παράδοση εκεί ήταν το Μοναστήρι. Είναι το μόνο ξωκλήσι που δεν πηγαίνει αυτοκίνητο. Ένα μονοπάτι αρχίζει λίγο πιο κάτω από το Μοναστήρι του Προδρόμου, είναι αυτό που θα μας οδηγήσει ύστερα από δεκαπεντάλεπτη πορεία στο γραφικό εκκλησάκι που γιορτάζει στις 26 Ιουλίου και βρί-

σκεται στην ομώνυμη περιοχή όπου άλλοτε ήταν καλλιεργήσιμη και σήμερα οργιάζει η άγρια βλάστηση από φυλλοβόλα και αείφυλλα δένδρα. Δεν είναι γνωστό πότε και για ποιο λόγο μεταφέρθηκε το Μοναστήρι και έμεινε μόνο η μικρή εκκλησία. Είναι απλή λιθόχτιστη βασιλική, με ξύλινη οροφή, τετράκλινη κεραμοσκεπή και ημικυκλική κόγχη στην ανατολική πλευρά. Δεν παρουσιάζει καλλιτεχνικό ενδιαφέρον. Η Αγία Παρασκευή ανακαινίστηκε πριν από λίγα χρόνια με πρωτοβουλία και δαπάνες του συγχωριανού μας Γιώργου Σ. Φλετούρη

ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ

Το ξωκλήσι της Αγίας Μαρίας βρίσκεται έντεκα χιλιόμετρα βόρεια του χωριού. Μόλις περάσουμε τη γέφυρα του Ευήνου στρίβουμε δεξιά και μπαίνουμε σε αμαξωτό χωματόδρομο. Είναι χτισμένο σε μια αγναντερή ραχούλα ανάμεσα στο διχαλόμεμα και στο καρυώτικο ποτάμι στην ομώνυμη τοποθεσία, (Καλογερέσι γράφουν οι ορειβατικοί χάρτες). Γιορτάζει στις 17 Ιουλίου. Μέχρι τη δεκαετία του πενήντα γινόταν μεγάλο πανηγύρι, κάτω απ' τη σκιά των (δεκατριών) αιωνόβιων δένδρων (δρυς). Οι Αρτοτινοί μετά τη θεία Λειτουργία, γλεντούσαν μέχρι το βράδυ. Να σημειωθεί ότι στη γύρω περιοχή κατοικούσαν περί τις σαράντα οικογένειες, οι περισσότερες χειμώνα-καλοκαίρι. Η εγκατάλειψη άρχισε κατά τη διάρκεια του εμφυλίου με αποτέλεσμα σήμερα όλα σχεδόν τ' ανωκάτωγα καλυβδόσπιτα να έχουν γίνει αρμακάδες. Μένει μόνο το γραφικό εκκλησάκι και το τοπωνύμιο καλύβια για να μας θυμίζει ότι κάποτε η περιοχή αυτή έσφυζε από ζωή. Είναι χτισμένο με ακανόνιστες πέτρες πελεκητά αγκωνάρια και ημικυκλικά πέτρινα αψιδωτά υπέρθυρα στην είσοδο και στους φωτοδότες (παράθυρα). Έχει ξύλινη οροφή με τετράκλινη κεραμοσκεπή (παλιότερα ήταν σκεπασμένο με σχιστολιθικές πλάκες). Κτητορική επιγραφή δεν υπάρχει, τέσσερες χρονολογίες είναι χαραγμένες στο τσιμεντοκονίαμα στην εξωτερική νοτιοανατολική γωνία του Ναού: 1801-1877-1909-1959 αυτές οι χρονολογίες είναι επίγλυφες στα πέτρινα αγκωνάρια. Ευτυχώς οι λαϊκοί τεχνίτες που έκαναν το σοβάτισμα τις αποτύπωσαν για να μας θυμίζουν, ότι η εκκλησούλα οικοδομήθηκε το 1801 για να εξυπηρετεί τις ανάγκες των περιοίκων. Φαίνεται ότι λόγω των σαθρών συνδετικών υλικών και των καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή, κατέρρευσε και ξαναχτίστηκε τρεις φορές. Το δάπεδο του Ιερού Βήματος είναι μια βαθμίδα πιο πάνω από το δάπεδο του καθολικού. Αξκ» παρατήρησης είναι το δρομικό τέμπλο του ναού με τις αψιδωτές θύρες 1(11 τις αψιδωτές εσοχές για

τις αγίες εικόνες.

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ

Στα δ(ι)πόταμα εκεί που σμίγουν της Καρυάς το ρέμα με τον Βαρδουσιώτη (εκεί που άλλοτε απλώνονταν οι εύφορες Αρτοτινές λογιές) στην τοποθεσία Δίστρατα βρίσκεται το (ει) κόνισμα της Αγίας Μαρίας που το έχτισε ο αείμνηστος Φώτης Ι. Τσαμαδιάς. Πρόκειται για μια ορθογώνια πέτρινη στήλη με πελεκητά αγκωνάρια, σκεπασμένη με σχιστολιθικές πλάκες. Στο μέσο της στήλης υπάρχει μια μικρή εσοχή με μεταλλική θυρίδα και σχισμή κεραμοδέκτη. Λίγο πιο ψηλά υπάρχει μια μεγάλη εσοχή με την εικόνα της, τα απαραίτητα υλικά και ένα μικρό καντήλι που άναβαν και προσεύχονταν οι χριστιανοί διαβάτες, τώρα διαβάτης δεν περνά και το καντήλι είναι σβηστό.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΑΪ ΓΙΑΝΝΗ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Στο κτιριακό συγκρότημα του Μοναστηριού (παρεκκλήσι) ανήκει το ξωκλήσι του Αγίου Παντελεήμονα, είναι και αυτό απλό εκκλησάκι χωρίς ιδιαίτερα χαρακτηριστικά είναι λιθόκτιστο με ξύλινη οροφή και στέγη με κεραμίδια βυζαντινού τύπου. Στο βορεινό τοίχο έχει ένα μικρό αψιδωτό παράθυρο και δύο στο νότιο από τα οποία, το ένα ορθογώνιας διατομής (ανοίχτηκε αργότερα για να μπαίνει φως στο Ιερό). Επάνω από την είσοδο σε επίγλυφη εντοιχισμένη πλάκα διαβάζουμε:

ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΘΕΙ ΕΝ ΕΤΕΙ 1956 ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΓΩΝΑΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΠΑΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ Δεν υπάρχει άλλη κτητορική επιγραφή. Ο ιστοριοδίφης και λαογράφος Δη μ. Λουκόπουλος γράφει Ημερολόγιο της Μεγάλης Ελλάδος 1929 σελ. 129 - «Τέσσερα χτίρια στην αράδα το ένα παρακάτω απ το ,άλλο τα δύο κελιά, ο Αϊ Γιάννης και το χαμηλότερο τελευταίο ο Αϊ Παντελεήμονας». Το τέμπλο του είναι ξύλινο απλό κατασκευασμένο από ντόπιους λαϊκούς τεχνίτες. Η μνήμη του Αγίου τιμάται στις 27 Ιουλίου.

Το Μοναστήρι του τιμίου Προδρόμου της Αρτοτίνας έχει τη δική του μεγάλη ιστορία, εκτός από την προσφορά του στην ορθοδοξία έχει συμβάλει στην ακατάλυτη και ανόθευτη ύπαρξη μας και στην αναγέννηση της ελληνικής φυλής. Οι Μοναχοί συνέβαλαν και στον αγώνα του Έθνους για την ανεξαρτησία της Πατρίδας. Οι καλόγεροι του άναβαν στα στήθια των πιστών τη φλόγα της Ελευθερίας. Χωρίς το μοναστήρι η Αρτοτίνα δεν θα είχε δώσει στον αγώνα τόσους οπλαρχηγούς όπως Αθανάσιος Διάκος-Δήμος Σκαλτσάς-Γιάννης Ρούκης" Αντώνης Κοντοσόπουλος Ανδρίτσος Σιαφάκας κ. α. οι οποίοι ακολούθησαν από εκατοντάδες παλληκάρια από την Αρτοτίνα και τα γύρω χωριά αγωνίστηκαν και πότισαν με το αίμα τους το δένδρο της λευτεριάς Όταν η πολυπόθητη απελευθέρωση έγινε πραγματικότητα άρχισε η αντίστροφη πορεία των Μοναστηριών, η οθωνική αντιβασιλεία (Γ.Α.Κ Μοναστηριακά φακ 95) αποφάσισε να τα διαλύσει, με το πρόσχημα ότι όσα μοναστήρια δεν έχουν πάνω από τέσσερες μοναχούς δεν μπορούν να επιβιώσουν, το μοναστήρι του Αϊ Γιάννη είχε πέντε μοναχούς, κατηγορήσαν τον ένα για ληστικότητα και τον απέπεμψαν, διέλυσαν το Μοναστήρι, κατέγραψαν την κινητή

Συνέχεια στη σελ. 5

ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΞΩΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ

Συνέχεια από τη σελ. 4

και ακίνητη περιουσία του και έδωσαν εντολή όλα τα ιερά σκεύη, τα ιερά βιβλία, τα άμφια των Μοναχών και τα χαλκώματα να τα παραδώσουν στον Διοικητή Φωκίδος. Ύστερα ενοικίασαν με δημοπρασία την επικαρπία των Μοναστηριακών κτημάτων και τον νερόμυλο με την νεροτριβή (Μερικά χρόνια αργότερα ο μύλος και η νεροτριβή καταστράφηκαν από τη μεγάλη κατεβασιά του Φείδαρη Δημ. Λουκόπουλου Γεωργικά της Ρούμελης) έμεινε μόνο το τοπωνύμιο Καλογερικός Μύλος. Τη διάλυση του Μοναστηρίου δεν μπορούσαν να την ανεχθούν οι Αρτοτινοί και όχι μόνο, ο Δήμαρχος το Δημοτικό Συμβούλιο οι Ιερομόναχοι και οι κάτοικοι με αναφορά στον τότε υπουργό Εσωτερικών Ιωάννη Κωλέτη ζήτησαν την ανάκληση της απόφασης. Ο Κωλέτης στις 2 Σεπτεμβρίου 1833 έστειλε τις αναφορές στην επί των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας εκπαιδεύσεως Γραμματείας (λέγε Υπουργείο) και παρακαλούσε τον Υπουργό να ενεργήσει (ότι εκ των καθηκόντων του) Παρά τις συνεχείς αναφορές και τις εκκλήσεις των τοπικών αρχών και των κατοίκων και την παραδοχή του λάθους το 1849 από τη Βουλή, το Μοναστήρι παρέμεινε χωρίς Καλογερούς. Τι απόγιναν τα σπάνια ιερά βιβλία και τα άμφια που είχαν παραδοθεί στην επισκοπή Φωκίδας; την απάντηση μας δίνουν τα υπ αριθμ 091 και 100 έγγραφα που βρήκαμε στα Γενικά Αρχεία του Κράτους -(Μοναστηριακά Φακ 95.)

Παραθέτω αποσπάσματα αναφοράς της (Ιεράς Συνόδου του Βασιλείου της Ελλάδος. Προς την επί των Εκκλησιαστικών Γραμματειών της Επικρατείας. Περί των Ιερών αμφίων και βιβλίων των κατά την Δωρίδα διανυθέντων Μοναστηριών... Την από 28 οκτωβρίου 1837 αναφοράν του Σεβασμιωτάτου Επισκόπου Φωκίδος γνωμοδοτούντος. Επειδή τα εκ των διαλελυμένων εν τη Επισκοπή του Μοναστηριών Ιερά αμφια και βιβλία μεταφερόμενα από τόπου εις τόπον και από οικίας εις οικίαν και μένοντα άνευ περιποιήσεωςνα διανεμηθώσι ταύτα εις τας ενδεείς Ενοριακός Εκκλησίας της επισκοπής του). Στις 20 Δεκεμβρίου 1837 έφθασε η αναφορά της Ιεράς Συνόδου στο Υπουργείο Εκκλησιαστικών, μόλις έλαβε γνώση ο Υπουργός Γ. Γλαράκης έστειλε στον διοικητή Φωκίδος έγγραφη εντολή την οποία κοινοποίησε και στη Ιερά Σύνοδο. Παραθέτω αποσπάσματα του εγγράφου, φωτοτυπία του οποίου υπάρχει στο αρχείο του γράφοντος: (Εν Αθήναις την 26 Δεκεμβρίου 1837. Προς τον Διοικητήν Φωκίδος. Παρά τη Επισκοπή Φωκίδος ευρίσκονται εναποθεμιμένα διάφορα Ιερά Άμφια και βιβλία ανήκοντα εις τα διαλυθέντα μονήδρια του Προδρόμου Αρτοτίνης και της Αγίας Μαρίνης. Ταύτα εξήτησεν δια της Ιεράς Συνόδου ο Σ. Επίσκοπος Φωκίδος να διανεμηθώσιν εις ενδεείς Εκκλησίας της επισκοπής του πριν καταντίσωσι τελείως άχρηστα ως κείμενα παραμελημένα και από οικίας εις οικίαν μετακομίζω μένα). Ο Γλαράκης αγνοεί την

ομόφωνη απόφαση της Ιεράς Συνόδου και του Εκκλησιαστικού ταμείου να διανεμηθούν στις ενορίες της Επισκοπής επιλέγει από τον κατάλογο τα σπάνια και μοναδικά Ιερά κειμήλια και δίνει εντολή να αποσταλούν στον Υπουργό:

(προσκαλούντες υμάς τα μεν δια κοινής γραμμής σημειούμενα βιβλία (τουτ 'εστι 3 Πατερικά, 1 αμαρτωλών Σωτηρία, Ι.αρμενόπουλον, =Βυζαντινοί νόμοι 7 Νόμον χειρόγραφον Πατερικόν, 1 λόγον του Χρυσοστόμου περί Ιεροσύνης και τέλος 2 σεσαθρωμένα βιβλία άγνωστα) να παραλάβετε και μας αποστείλετε εις ημάς όποτε τύχει γνωστόν ελευσόμενον ενθαδε, τα δε λοιπά άλλα βιβλία και άμφια να ειδοποιήσετε την Επισκοπήν ότι δύναται να τα διανείμει εις τας έχουσας ανάγκην Εκκλησίας δι' εκκλησιαστικήν χρήσιν}. Από τα έγγραφα που υπάρχουν στον ογκώδη φάκελο των Γ Α Κ και από την απογραφή των περιουσιακών στοιχείων του Μοναστηρίου προκύπτει, όχι μόνο μπορούσε να επιβιώσει, αλλά και πολλά έσοδα να δίνει στο εκκλησιαστικό ταμείο. Ο σκοπός τους ήταν να δώσουν ένα καίριο χτύπημα στην Ορθοδοξία και να αρπάξουν τα σπάνια Ιερά βιβλία στα περιθώρια των σελίδων τους σημείωναν οι Μοναχοί τα σημαντικότερα γεγονότα. Μαζί με τα κειμήλια του χάθηκε και η ιστορία του Μοναστηρίου και όχι μόνο.....

Στο επόμενο η συνέχεια

Κωνσταντίνος Τσέλιος

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΩΡΙΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΟΣ

Ο Δημήτρης Λουκόπουλος γεννήθηκε στη Αρτοτίνα Δωρίδας, στις 30 Αυγούστου 1874, εκεί έζησε τα πρώτα παιδικά του χρόνια κι έμαθε και τα πρώτα γράμματα. Ήταν το πρώτο, απ' τα επτά παιδιά, του Αρτοτινού εμποροκτηματία Νικολάκη Λουκόπουλου και της Φροσύνης, το γένος Κόταρη, απ' το Δάφνο, την παλιά Βοσινίτσα.

Αφού συμπλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στα Σάλωνα (Άμφισσα), γράφτηκε το 1889, σε ηλικία δέκα πέντε χρονών στο ...

Διδασκαλείο της Αθήνας. Στα 1892 βγήκε δάσκαλος και διορίστηκε στη Σαλαμίνα, την ίδια δε χρονιά, πήρε μετάθεση για το Θέρμο (Κεφαλόβρυσο) Τριχωνίδας όπου και υπηρέτησε για 33 χρόνια μέχρι το 1925, με μια ενδιάμεση διακοπή ενός χρόνου που υπηρέτησε στα Γρεβενά σαν Επιθεωρητής Δημοτικών Σχολείων.

Παντρεύτηκε τη Μαρία Βασιλοπούλου κι' απόκτησαν τέσσερα παιδιά.

Το 1925 αποσπάσθηκε στο Ιστορικό Λεξικό και πήγε στην Αθήνα, ένα χρόνο αργότερα τοποθετήθηκε στο Λαογραφικό Αρχείο και στα 1930 στο Μουσικό Λαογραφικό Αρχείο, μέχρι το θάνατο του, ήταν Γραμματέας της Λαογραφικής Εταιρίας.

Το Μάη του 1943 αρρώστησε ξαφνικά και στις 30 Ιουνίου 1943 πέθανε σε ηλικία 69 χρονών, πικραμένος για τη σκλαβιά της Πατρίδας του.

Οι Αρτοτινοί, άντρες και γυναίκες, θυμούνται με αγάπη και συγκίνηση τον "Λουκοδάσκαλο", τον καταδεκτικό, ευγενικό, απλό, καλосυνάτο χωριανό τους, τον ακαταπόνητο στρατοκόπο και φυσιολάτρη, χωμένο μέσα στα βιβλία και τα χαρτιά του η να κουβεντιάζει και ν' ακούει τις ιστορίες και τα παλιά τραγούδια των ηλικιωμένων

χωριανών, κι'όπου γάμος, πανηγύρι κι' "αρρεβωνιάσματα", "προζύμια", "γικώματα" κι' όπου "μετζι" και" ζυγιαφέτι "να ξεψαχνίζει τους γεροντότερους για παλιά έθιμα, για παραδόσεις, προλήψεις, γνωμικά, παροιμίες και για όλες τις εκδηλώσεις της "τσοπάνικης" και "γεωργικής" ζωής .

Ξεσήκωνε τα μοιρολόγια, απ' τις χαροκαμένες μανάδες, γυναίκες κι' αδερφές, κι' όπου πετύχαινε οργανοπαίχτη καλό και τραγουδιστή, καθόταν κι' έγραφε τους "ηχούς" και τα "λόγια" απ' τ' αθάνατα δημοτικά μας τραγούδια. Έτσι τον θυμούνται οι Αρτοτινοί, κι' αν κανείς τους ρωτούσε τι κάνει ο Δάσκαλος, αυτοί απαντούσαν: "...γράφ' για τα ..τόπια".

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ

Τελειώνοντας το σύντομο αφιέρωμα μας στον μεγάλο Δωριέα Λαογράφο, τον αείμνηστο Δημ. Λουκόπουλο, θ'αναφερθούμε στα, κατά καιρούς, εκδοθέντα βιβλία του.

- 1). "Ακολουθία και βίος του Οσιομάρτυρος Ιακώβου του νέου". 1894.
- 2). "Σύμμεικτα λαογραφικά Μακεδονίας". 1917.
- 3). "Σύμμεικτα Αιτωλικό λαογραφικά". 1921.
- 4). "Αιτωλικαί οικήσεις, σκεύη και τροφαί". 1925 .
- 5). "Φως από τους μύθους μας Α". 1926.
- 6). "Φως από τους μύθους μας Β". 1926.
- 7). "Ποια παιχνίδια παίζουν τα Ελληνόπουλα". 1926.
- 8). "Πώς υφαίνονται και ντύνονται οι Αιτωλοί". 1927.
- 9). "Ποιμενικά της Ρούμελης". 1930.
- 10). "Στ'Άγραφα". 1930.
- 11). "Ο Ρουμελιώτης καπετάνιος του 1821 Ανδρίτσος Σαφάκας και το αρχείο το". 1931.

12). "Στα βουνά του Κατσαντώνη". 1934.

13). "Σύμμεικτα λαογραφικά Αιτωλίας". 1937.

14). "Γεωργικά της Ρούμελης". 1938.

15). "Νεοελληνική μυθολογία". 1940.

Πέρα απ' τα έργα του που εκδόθηκαν υπάρχουν και πολλά ανέκδοτα, που δεν είδαν το φως της δημοσιότητας, αλλά και εκτός απ' τα βιβλία, έγραψε πάμπολλα άρθρα και μελέτες που δημοσιεύτηκαν, κατά καιρούς, σε εφημερίδες και περιοδικά .

Τέλος , με την ευκαιρία, θα αναφέρουμε πως, μια αδερφή του μεγάλου μας Λαογράφου, είχε παντρευτεί τον Λιδορικήτη Γιατρό Δημ. Κυριαζή, και έμενε στο χωριό μας

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΤΑΞΙΔΙ

"Πάνω από σαράντα πέντε χρόνια πάνε από τότε που είχα τελειώσει το Δημοτικό σχολείο κι' ήμουν δώδεκα χρονών παιδί. Ελληνικό σχολείο στο χωριό μου δεν είχαμε κι' έπρεπε να ξενητευτώ από τόσο μικρός. Η μητέρα μου έλεγε στον πατέρα να βρει κάνα σπίτι στο Λιδορική για να με βάλει οικότροφο, αλλ'αυτός δεν ήθελε. Λογάριαζε να με πάει στα Σάλωνα και να με δώσει σ' ένα θείο μου παπά, να μαθαίνω γράμματα και να ξελειουργάω κιόλας.

Περίμενα και πως περίμενα το Σεπτέμβριο για να με πάει, η χαρά μου δεν ήταν που θα πήγαινα στο Ελληνικό σχολείο, αλλά γιατί θα ταξίδεψα, το είχα μαράζι να ταξιδέψω, να ιδώ καινούριους τόπους κι' άλλα χωριά.

Γυρίζοντας ο πατέρας μου απ' το παζάρι της Νταουκλής - έτσι λέγαν τότε το παζάρι της Υπάτης - πήρε τα δυο μουλάρια μας, για να ψωνίσει κιόλας, πήρε και μένα και πάμε.

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΟΤΙΝΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Στις 22.1.2012, πραγματοποιήθηκε η ετήσια Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου μας, με μεγάλη συμμετοχή συγχωριανών. Στη συνέλευση τέθηκαν θέματα που αφορούν το χωριό μας, κόπηκε δε και βασιλόπιτα για τη νέα χρονιά.

2. Στις 12.2.2012 πραγματοποιήθηκε εκδρομή στην Αράχωβα με τη συμμετοχή 70 περίπου συγχωριανών, με δαπάνες του Συλλόγου.

3. Στις 25.2.2012 έγινε ο ετήσιος αποκριάτικος χορός του Συλλόγου μας, στο Κέντρο του συγχωριανού μας, Ιωάννη Τριώτη. Η συμμετοχή ήταν μεγάλη. Συμμετείχαν και τίμησαν με την παρουσία τους οι κ.κ. Κων/νος Φλετούρης, Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Δωριέων, ο κ. Χριστοδούλου, εκπρόσωπος του Συλλόγου της Αθήνας, ο κ. Μαυραγάνης τέως πρόεδρος Τοπικού Συμβουλίου Αρτοτίνας, ο κ. Μπάμπης Κατσαρός τ. Νομαρχιακός Σύμβουλος.

Επίσης ο Σύλλογός μας προσέφερε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή του Μοναστηριού του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, το χρηματικό ποσό των 200 ευρώ για τα έργα ανάπλασης του Μοναστηριού. Επίσης προσέφερε τρόφιμα και λοιπά είδη στον παπά του χωριού μας, κ. Μπατσαρούρα, για την εγκατάστασή του στο χωριό.

Στις 11.3.2012 έγιναν οι εκλογές για την ανάδειξη νέου Διοικητικού

Συμβουλίου, ύστερα δε από ψηφοφορία μεταξύ των εκλεγέντων αναδείχθηκε νέο Διοικητικό Συμβούλιο ως εξής:

Πρόεδρος: Βασιλική Γρηγοράκη
Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Κατσαρός

Γενικός Γραμματέας: Ευστάθιος Διαμαντόπουλος

Ταμίας: Ιωάννης Τριώτης
Ειδικός Γραμματέας: Χαράλαμπος Κατσαρός

Σύμβουλος: Θεόδωρος Ζουμάς
Εξελεγκτική Επιτροπή: Ιωάννης Μαυραγάνης, Γεώργιος Μπραούνος, Βασιλική Δρόσου

Ενημερώνουμε τα μέλη μας ότι στις 24 Ιουνίου 2012, εορτή του Γενεθλίου του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστή γίνεται στο χωριό μας η γιορτή των Μελισσοκόμων, στο χώρο του Μοναστηριού.

Ο Σύλλογός μας την ημέρα εκείνη θα πραγματοποιήσει μονοήμερη εκδρομή στην Αρτοτίνα. Όποιος επιθυμεί να συμμετέχει μπορεί να επικοινωνήσει με τα εξής τηλέφωνα: Βασιλική Γρηγοράκη 6982771878, Δημήτριος Κατσαρός 6977944673, Ευστάθιος Διαμαντόπουλος 6976...

Ευχαριστούμε υγεία για όλους και εν όψει των εορτών του Πάσχα

Η Πρόεδρος:
Βασιλική Γρηγοράκη
Ο Γενικός Γραμματέας:
Ευστάθιος Διαμαντόπουλος

ΑΡΤΟΤΙΝΑ - ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2012

Όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο φύλλο, η Αρτοτίνα παρέμεινε φέτος χιονισμένη για περισσότερο από 3 μήνες. Αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι ότι ουδέποτε έμεινε αποκλεισμένη και ο δρόμος,

χάρη στην έγκαιρη παρέμβαση των εκχιονιστικών μηχανημάτων, ήταν πάντοτε ανοιχτός.

Προς τούτο αξίζουν τα θερμά συγχαρητήρια τόσο στον Δήμο Δωρίδας όσο και στην Τοπική Κοινότητα Αρτοτίνας.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΕΥΧΕΣ

Η Ανάσταση του Κυρίου είναι συνυφασμένη με την ελπίδα. Εύχομαι η φετινή Ανάσταση να ζωντανέψει τις ελπίδες και τις προσδοκίες μας για ένα καλύτερο αύριο και να μας γεμίσει δύναμη προκειμένου να προσπεράσουμε τις δυσκολίες που όλοι μας αντιμετωπίζουμε.

Βασίλειος Κάππας
Πρόεδρος Τοπικής Κοινότητας Αρτοτίνας

Το λυτρωτικό μήνυμα της Ανάστασης ας γεμίσει τις καρδιές μας με προσδοκία, ελπίδα και αισιοδοξία για να υπερβούμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα ως χώρα και ως κοινωνία.

Ελπίδα και προσδοκία για την αλλαγή της σημερινής δύσκολης και σκληρής πραγματικότητας, αισιοδοξία για την υπέρβαση της ηθικής, κοινωνικής και οικονομικής κρίσης και ελπίδα για τη δημιουργία μιας κοινωνίας

ανθρωπιάς, αλληλεγγύης και ευημερίας

Εύχομαι το χαρμόσυνο μήνυμα της Ανάστασης να φέρει την άνοιξη στις καρδιές όλων μας και την πρόοδο στο τόπο μας. Εύχομαι σε όλους τους συμπατριώτες μας, όπου κι αν βρίσκονται αυτές τις άγιες μέρες, να έχουν προσωπική και οικογενειακή υγεία, ευτυχία και προκοπή.

Ο Δήμαρχος Δωρίδος
Γιώργος Καπεντζώνης

Το Άγιο Φως της Ανάστασης ας φωτίσει τις σκέψεις μας και ας γεμίσει με Αγάπη κι Ελπίδα τις καρδιές μας!!!

Οι Άγιες Ημέρες του Πάσχα ας φέρουν σε όλους μας δύναμη και κουράγιο για τα δύσκολα που έρχονται...

Εύχομαι από καρδιάς σε όλους σας
Καλό Πάσχα!!!

Η Αντιπεριφερειάρχης Φωκίδας
Παναγιώτα Γαζή

Αγαπητοί συμπολίτες,
Καλό Πάσχα σε Όλους,

Η μεγάλη γιορτή της χριστιανοσύνης, η Ανάσταση του Θεανθρώπου, ας γίνει πηγή αγάπης, ελπίδας και αισιοδοξίας απέναντι στα δύσκολα προβλήματα που καλούμαστε καθημερινά να αντιμετωπίσουμε.

Εύχομαι το μήνυμα της Ανάστασης να σηματοδοτήσει την έναρξη μιας νέας προσπάθειας για ένα καλύτερο αύριο και να φέρει σε όλους μας προσωπική και κοινωνική ευτυχία.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Αφροδίτη Παπαθανάση
Βουλευτής Ν. Φωκίδας

Γιορτή Μοξαριού
Το Σάββατο 2 Ιουνίου 2012
στις 12 το μεσημέρι
ο Σύλλογός μας διοργανώνει τη «γιορτή του μοξαριού». Είναι μια γιορτή καθιερωμένη, εκτός καλοκαιριού, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο. Σας περιμένουμε όλους μαζί με τους φίλους σας να γιορτάσουμε το τρίμηνο του Αγ. Πνεύματος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΖΑΡΙ
"Από την παράγωγη στην Κατανάλωση"
18-19 ΜΑΪΟΥ
στο Εργαστικό Κέντρο Κασσανίας & Δωρίδας

ΑΓΟΡΑΣΟΥΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΕΡΓΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΣΣΑΝΙΑΣ & ΔΩΡΙΔΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΤΑΛΑΒΟΝΤΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΑΡΑΓΕΤΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΔΩΡΙΔΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ: **Πράσινο+Μπλε**

ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Η κλοπή που έλαβε χώρα τον περασμένο Οκτώβριο στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου και οι υλικές ζημιές που προκλήθηκαν εξαιτίας αυτής έχουν δημιουργήσει σοβαρό πρόβλημα στα οικονομικά του Μοναστηριού. Προκειμένου να συνεχιστούν τα έργα της Επιτροπής του Μοναστηριού, καθίσταται αναγκαία η οικονομική συνδρομή όλων των Αρτοτινών. Ως έργα άμεσης προτεραιότητας είναι η αντικατάσταση της στέγης στο Αρχονταρίκι, η διαμόρφωση του ανατολικού περιβάλλοντος χώρος καθώς και η κατασκευή της μάν-

τρας στο δυτικό χώρο.

Η Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου – το Μοναστήρι όπου μόνασε ο Αρτοτινός Ήρωας Αθανάσιος Διάκος – αποτελεί ιστορικό κεφάλαιο της Αρτοτίνας.

Είναι χρέος όλων μας, στο βαθμό των δυνατοτήτων που έχει καθένας από εμάς, να είμαστε αρωγοί στη προσπάθεια που καταβάλλεται για την συντήρηση και αναβάθμισή του Μοναστηριού.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον κ. **Δήμο Λύρη (6974-363846)**

ΘΥΜΑ ΤΗΣ ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑΣ Η ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΔΩΡΙΔΑ

Σοβαρό πλήγμα δέχθηκαν τα παραλιακά χωριά του Δήμου Δωριδός από το χθεσινό κύμα κακοκαιρίας που έλαβε χώρα στις 18 Απριλίου. Οι ισχυροί ανέμους και η σφοδρή θαλασσοταραχή, προκάλεσαν μεγάλες ζημιές σε αρκετά χωριά του παραλιακού μετώπου της Δωριδός.

Συγκεκριμένα τα περισσότερα προβλήματα καταγράφηκαν στις Τοπικές Κοινότητες της Παραλίας Σεργούλας, Γλυφάδας, Τριζονιών, Χάνιων και Αγ. Σπυρίδωνα. Οι παραλιακοί δρόμοι σκεπάστηκαν από κύματα και πέτρες από τη θάλασσα, με αποτέλεσμα τη διακοπή τη κυκλοφορίας μέχρι και σήμερα το πρωί. Αρκετά παραλιακά σπίτια και καταστήματα υπέστησαν ζημιές, χωρίς ευτυχώς να υπάρχουν τραυματισμοί.

Μεγάλες ζημιές υπέστησαν και πάρα πολλά μικρά σκάφη και βάρκες που ήταν αγκυροβολημένες στα λιμάνια των χωριών και ιδιαίτερα στη μαρίνα των Τριζονιών.

Απο νωρίς το απόγευμα, όταν ξεκίνησε το φαινόμενο, στο σημείο βρέθηκαν ο Δήμαρχος Γιώργος Καπεντζώνης, οι Αντιδήμαρχοι Κ. Αντωνόπουλος και Α.Ευσταθίου, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Π. Ζέτος και οι Πρόεδροι του χωριών όπου μαζί με πολίτες προχώρησαν στις πρώτες ενέργειες αποκατάστασης των ζημιών.

Από τις πρώτες πρωινές ώρες συνεργεία του Δήμου και της Περιφέρειας, με τη συμβολή της Πυροσβεστικής και του Λιμενικού, έχουν ξεκινήσει τη διάνοιξη των παραλιακών δρόμων και την καταγραφή των ζημιών.

Ι. ΝΑΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΤΟΤΙΝΑΣ

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ι. Ναού Αγ. Γεωργίου Αρτοτίνας αποτελούμενο από τον εφημέριο Θεοφάνη Μπατσαούρα, τον Νικόλαο Μπραούντο, τον Βασίλειο Κάπα, τον Αθανάσιο Τσαμαδιά και

πικής Κοινότητας Αρτοτίνας και μέλος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του **Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου κ. Βασίλειο Κάπα (6976-206407).**

Τέλος, να σημειωθεί ότι για την αγορά των λουλουδιών του επιτα-

την Αικατερίνη Τσέλιου έχει θέσει ως προτεραιότητες (α) την αντικατάσταση των θυρών και των παραθύρων του Ι. Ναού, (β) την βελτίωση του συστήματος θέρμανσης και (γ) την αγορά και επίστρωση μοκέτας.

φίου, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Αρτοτίνας συγκέντρωσε φέτος από δωρεές συγχωριανών μας το ποσό των 810€. Το κόστος αγοράς των λουλουδιών ανήλθε τελικά ανήλθε στο ποσό των 700€ και το υπόλοιπο

Όσοι επιθυμούν και προπάντων δύνανται να συμβάλλουν οικονομικά, παρακαλούνται όπως επικοινωνήσουν με τον Πρόεδρο της Το-

ποσό των 110€ θα παραμείνει στο ταμείο της εκκλησίας για κάλυψη μέρους των προαναφερόμενων αναγκών.

ΝΕΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΤΟΤΙΝΑ

Από τον περασμένο Νοέμβριο εφημέριος του Ι. Ναού Αγ. Γεωργίου Αρτοτίνας είναι ο πατήρ Θεοφάνης Μπατσαούρας, ο οποίος έλκει την καταγωγή του από την Αρτοτίνα, την Κυδωνιά και την Γραμμένη Οξυά.

Ο πατήρ Θεοφάνης Μπατσαούρας θα εξυπηρετεί τα γειτονικά μας χωριά Διχώρα και Κριάτσι και όπου αλλού χρειαστεί στην απομακρυσμένη περιοχή μας.

Η Τοπική Κοινότητα Αρτοτίνας, ο Σύλλογος Αρτοτινών και γενικά όλοι οι Αρτοτινοί καλωσορίζουν τον πατήρ Θεοφάνη Μπατσαούρα και τον ευχαριστούν που επέλεξε την Αρτοτίνα για την τέλεση των εφημεριακών του καθηκόντων.

Συγχωριανοί μας επαγγελματίες

ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ

ΤΕ.Χ.ΡΑ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ
Ράπτης Χρήστος & Βασίλης
& Σία Ο.Ε.
Οικοδομικές Επιχειρήσεις
- Ανελκυστήρες
Καίσαρειας 30-32 Βύρωνα
Τηλ.: 210 7643252
Καράμπελας Κώστας Α.Ε.Β.Ε.
Ανελκυστήρες
Αντιπροσωπείες - Εισαγωγές
Εδρα: Αλκαμένους 109 & 122
Αθήνα 10446
Τηλ.: 210 8811927, 210 8816033
Fax: 210 8822308
Κολοβού Κ. Υιοί Ε.Π.Ε.
Εγκαταστάσεις-συντηρήσεις
ανελκυστήρων
Θεσσαλονίκης 98 Κ. Πετράλωνα
Τηλ.: 210 3456091
Fax: 210 3413031

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ & ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

Γρηγοράκης Βασίλης Χ.
Αρχιτέκτων Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Θυσίας 35 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 26935
Κιν.: 6974 326186
Ζουμά Κων. Μαρία
Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός
Εργολήπτρια Δημοσίων Έργων
μελέτη-κατασκευή
-επίβλεψη οικοδομών
τακτοποίηση αυθαιρέτων
Π. Γρηγορίου Ε' 51 Ιλιον
Τηλ.-Fax: 210 2631143
Κιν.: 6972345438
Κανούρης Γιάννης Δημ.
Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Εθν. Αντίστασης 12 Μαρούσι
Τηλ.: 210 6141584
Κιν.: 6977995489
Τριβήλου Μαρία & Χρύσα Βασ.
Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί
MSc Ε.Μ.Π.
Πιπίνου 5, Αθήνα
Τηλ.: 6972937146 - 210 8236066

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

Μπαλασκώνη Γιάννα
Ασφαλιστικός
και Επενδυτικός Σύμβουλος
INTERAMERICAN
Χατζηαντωνίου 14 Μαρούσι
Τηλ.: 210 6120047
Fax: 210 8068005
Κιν.: 6932045071
Τσούμας Νίκος
Ασφαλιστής
Ιθάκης 119 Άνω Γλυφάδα
Τηλ.: 210 9634103
Γραφ.: 210 9853822
Κιν.: 6932346612

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΑ

Σούφλα Κατερίνα Ι.
Βιβλιοχαρτοπωλείο
Ιπποκράτους 201 Αθήνα
Τηλ.: 210 6468787 & 6972276222

ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ

Μαυραγάνης Γιάννης
Αθλητικό Κέντρο Βύρωνα
Χειμάρas 19 & Κολοκοτρώνη
Βύρωνα
Τηλ.: 210 7629083 Κιν.: 6973683776

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΧΟΡΟΥ

Χορευτικός Όμιλος "Ο ΑΡΙΩΝ"
Δημοσθένους 21 Κολωνός
Ελληνικοί - Παραδοσιακοί
και Λαϊκοί χοροί
Ενοικιάζονται παραδοσιακές
φορεσιές
Τηλ.: 210 5142600

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Λαβίδας Δημήτρης
Αλέξανδρος
Δικηγόρος
Ζ. Πηγής 2-4 Αθήνα
Τηλ.: 210 3617257
Τσέλιου Νικ. Χριστίνα
Δικηγόρος
Ζωχίου 2 Αμπελόκηποι
(πίσω από τα Διοικητικά Δικαστήρια)
Τηλ.: 6934202234

ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΙΑΣ

Μαστρογεωργίου Θανάσης
Είδη Αλιείας
Δ. Πλακεντίας 74 Αμπελόκηποι
Τηλ.: 210 6916762

ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ

Κάπας Κώστας Ι.
Γυναικεία ενδύματα
Όθωνος & Παπαδημητρίου 18
Κορωπί
Τηλ.: 210 6627498
Κιν.: 6974882669

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΡΕΑΤΩΝ

ΣΕΡΕΝΤΕΛΛΟΣ
ΔΩΡΙΚΑ ΚΡΕΑΤΑ
Ευάλιο Φωκίδας
Τηλ.: 26340 52000
Οικ.: 26340 53152
Κιν.: 6946636590

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΞΕΝΟΦΟΝΤΑ
Πενταγιοί Δωρίδας
Τηλ.-Fax: 22660 52219,
210 6140861 Κιν.: 6974868030
www.archontiko-xenofonta.gr
Μελίστας Χρ. Σπύρος
Μελίστα Σπ. Αθηνά
Ενοικιαζόμενες γκαρσονιέρες
πλήρως εξοπλισμένες
Αρτοτίνα Φωκίδας
Τηλ.: 6975915411 - 6977081015
Μερζάκης Κώστας
Ενοικιαζόμενα δωμάτια και
γκαρσονιέρες
Ι. Λέκκα 1 Λουτράκι
Τηλ.: 27440 22456

ΕΠΙΠΛΑ

Γιαννουδάκης Κώστας
(σύζ. Ευφροσύνης Α. Σιώκη)
Επιπλά γραφείου
-Μεταλλικά-Βιβλιοθήκες-Ντουλάπες
Ερμού 103 Αθήνα
Τηλ.: 210 3212402
Χριστοδούλου Γιάννης Νικ.
Κατασκευές επίπλων
Γρηγορίου Ε' 97Β Βύρωνα
Τηλ.: 210 7649010
Κιν.: 6946124580

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ - ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ

Κατσαρός Νίκος
Εστιατόριο - Καφέ "Έν πλω"
Μοναστηράκι Δωρίδας
Τηλ. 26340 51522
Κιν. 6944777612
Κατσαρός Μπάμης & Γιάννης
Χασαποταβέρνα
Ευάλιο Φωκίδας
Τηλ.: 26340 51296
Μασούρας Αριστοτέλης Κ.
Καφενείο-Ουζερί
ΤΑ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ
Λ. Ριανκούρ 20 Αθήνα
Τηλ.: 210 6410453
Τριβήλος Κώστας Αρ.
Καφέ μπαρ-Ψησταριά
Αρτοτίνα
Τηλ.: 22660 51828

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ - ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ

WALL PRESS CAFE
Μπότσαρη 6-8 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9943733
wallpress@hotmail.com

ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ

Αφοι Μαυραγάνη του Αποστόλου
Ζωοτροφές - Είδη κυνηγίου
Ευηνοχώρι Μεσολογγίου

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ & ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ

Κατσαρός Δημήτρης
Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
Αγριλιά Μεσολογγίου
Τηλ.: 26310 26466
Κιν. 6977944673
Αρτοτίνα 22660 52687
ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ
ΕΥΗΝΟΧΩΡΙ
Ξηρού Γεωργία Β.
Υδραυλικά - Θέρμανση
- Αρδευτικά - Μελέτες-
Εγκαταστάσεις
Τηλ.: 26310 39586
Τσαμαδιάς Θανάσης
Ηλεκτρολογικές εργασίες
Λευκωσίας 9 Γλυφάδα
Τηλ.: 210 9612606
- 210 9646726 Κιν.: 6944610184
Τσέλιος Γιώργος Κ.
Υδραυλικά-Είδη Θέρμανσης
Ιπποκράτους 4 Π. Φάληρο
Τηλ.: 210 9815025

ΙΑΤΡΟΙ

Κουλόπουλος Α. Κων/νος
Διδάκτορας
Δ/ντης Παιδοχειρουργικής
Κλινικής Π. Γ. Ν.
Νοσοκομείου Νίκαιας
Κλειούς 30 Χολαργός
Τηλ.: 210 6537607 - 2132077337
Κιν.: 6974886655
Παλασκώνης Ιωάννης Δ.
Ιατρός - Γενικός Χειρουργός
Ιατρείο: Λευκωσίας 49 Αθήνα
Τηλ.: 6944883425.
Τηλ/Fax: 210 8617201
Κλινική ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟ
Τηλ.: 210 6926501
Τσιτσής Βασίλης Αρ.
Γυναικολόγος
Επιμελητής Α' Μαιευτικής
Γυναικολογικής Κλινικής
Γενικό Νοσοκομείο Πύργου
Κιν.: 6944792525
Τσώρης Ηλίας
Οδοντίατρος
Πλ. Μεσολογγίου 8 Παγκράτι
Τηλ.: 210 7220826

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΚΤΙΡΙΩΝ

Λαβίδας Αλέξανδρος
Όμιλος Εταιριών
Σταδίου 51 Αθήνα
Τηλ.: 210 3246397 - 210 3219605
- 210 3216164

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Τσέλιος Θανάσης
Κατασκευές σιδήρου-αλουμινίου
Τσώρτσιλ 33 Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9932378 - 210 9931887

ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ

Ναπα Κομμωτήριο
Νανά Παπαβασιλείου & Σοφία Καρβέλη
Γυναικεία - Ανδρικά- Παιδικά
Δημοκρατίας 3 & Λ. Ειρήνης Πεύκη
Τηλ.: 210 8068116

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΜΟΙ

Αποστολάκης Βαγγέλης
Εκτελωνιστικές εργασίες
Λ. Δημοκρατίας 143 Κερατσίνι
Τηλ.-Fax: 210 4003244
Κιν.: 6972236732
Χριστοδούλου Μπάμης
Λογιστικό γραφείο
Π. Τσαλδάρη 5
& Χρ. Σμύρνης Βύρωνα
Τηλ.: 210 7657363
Κιν.: 6977548908

ΜΕΣΙΤΙΚΑ

ΕΥΡΩΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΙΚΗ
Κατσαρού Β. Μαρία
Ευάλιο
Τηλ.: 26340 51619 Κιν.: 6973007819
Αθήνα: Ξάνθου & Παπαφλέσσα
15451 Ν. Ψυχικό
Τηλ.: 210 6749557
Fax: 210 6712706
Κιν.: 6946578063
Μαυραγάνης Περικλής Σταμ.
Σύμβουλος Ακινήτων
Αναξαμένους 5 Χαλάνδρι 15238
Τηλ./Fax: 210 6010660
Κιν.: 6974317194
www.mesitiko-mavraganis.gr
perikles.mavraganis@gmail.com

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ

ΗΡΑΚΛΗΣ
Μεταφορές - Μετακομίσεις
Συσκευασίες - Ανυψωτικό
Αποθηκεύσεις
Τηλ.: 210 7600353
- 210 7510958 Κιν.: 6944243031
http://www.metakomisi-iraklis.gr
e-mail: info@metakomisi-irakli.gr
Μαγγανός Γιώργος
Μεταφορές - Μετακομίσεις
Διανομές σε όλη την Ελλάδα
και ιδιαίτερα στη Φωκίδα
Τηλ.: 22990 68631
Κιν.: 6944189805 - 6972851829

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κορδοπάτης Γιάννης
Οικοδομικές εργασίες
Πέτρουλα 4 Μεσολόγγι
Τηλ. 26310 24118 & 6977 463850
Τσαμαδιάς Χρήστος
Οικοδομικές εργασίες
Άγιος Αθανάσιος Μεσολογγίου
Τηλ.: 26310 24000

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Κακαλής Δημήτρης
Πρατήριο υγρών καυσίμων
Λ. Πεντέλης 139 Χαλάνδρι
Τηλ.: 210 6840850 & 6977682015

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ζαχαρής Νίκος
Εξουσιοδοτημένο
συνεργείο FORD
1ο χλμ Εθν. Οδού
Ναυπάκτου - Ιτέας
Καρούλα Δάφνης Ναύπακτος
Τηλ.: 26340 29630
Κουτσόπουλος Γιάννης
NISSAN SERVICE
Ιπποκρήνης 45
& Κοκκινόπουλου Ζωγράφου
Τηλ.: 210 7704990
Τσιτσής Γιάννης Κ.
Συνεργείο αυτοκινήτων
Παντός τύπου
Τζαβέλλα 16
Κάτω Ηλιούπολη
Τηλ.: 210 9709632
Κιν.: 6972953532

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Μπραούνος
Εξουσιοδοτημένος
Επισκευαστής OPEL
Κωνσταντίνος Β. Μπραούνος & ΣΙΑ Ε.Ε.
Τ.Κ. 14342 Ν. Φιλαδέλφεια
Τηλ.: 210 2773296 Fax: 210 2794102
e-mail: kbraunos@otenet.gr

TAXI

Μαρτέκας Θεμιστοκλής Ευθ.
Τηλ.: 210 9735511
Μαρτέκας Κώστας
Μπαλής Γιώργος Νικ.
Βλαχόπουλων 32 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 27143 & 6977434828
Μαυραγάνης Χρ. Γιάννης
Άγιος Γεώργιος Μεσολογγίου

ΤΕΝΤΕΣ

Αυζώτης Βασίλης
Τέντες-Πέργκολες
Κατασκευή & Εμπορία
Χονδρική - Λιανική
Δημοχάρους 3 Περιστέρι
Τηλ.: 210 5728124 - 210 2010497
Fax: 210 5743784 Κιν.: 6932003232

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Μαυραγάνης Περικλής Κων.
Τηλεπικοινωνίες-
Αυτοματισμός γραφείου
Θεσσαλονίκης 77-79 Ν. Φιλαδέλφεια
Τηλ.: 210 2519336

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Παλασκώνη Κ. Αικατερίνη
Γραφείο Γενικού Τουρισμού
EOS TRAVEL
Εισιτήρια ακτοπολιτικά, αεροπορικά.
Κρατήσεις ξενοδοχείων,
εκδρομές, ενοικιάσεις πούλμαν
Βελίκου 31 Γαλάτσι
Τηλ.: 210 2138866 - 210 2930111
& 210 2928028
Παλασκώνης Κώστας
Γραφείο Γενικού Τουρισμού
Βελίκου 31 Γαλάτσι
Τηλ.: 210 2928028-210 2930066

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Βήττας Δημήτριος
Φυσιοθεραπεία
• Ηλεκτροθεραπεία
• Θεραπευτική μάλaxη • Διαθερμία
• Laser • Θεραπεία σφύους
• Γυμναστική
Ελεύθ. Πολιορκημένων 12 Μεσολόγγι
Τηλ.: 26310 27242 Κιν.: 6947354639
Μανωλάς Ιάκωβος & Τσούμα Βάνα
Φυσιοθεραπευτήριο
Βασ. Γεωργίου Β' 29 & Σπ. Μερκούρη
Παγκράτι • Τηλ.: 210 7229447

ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατσούνη-Κολοδού Ειρήνη
Φυτώριο-Δέντρα-Θάμνοι-Γλάστρες
5ο χλμ. Λεωφ. Σπάτων
Τηλ.: 210 6666178
Κατσούνης Νίκος Κ.
Φυτά εσωτ. χώρων-Λιπάσματα-
Χώματα-Σπόροι
Εθν. Αντίστασης-Λεωφ. Σπάτων
Τηλ.: 210 6666213

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ

Τσόγκας Θανάσης
Επαγγελματική φωτογραφία-VIDEO
Τηλ.: 210 6464018 Κιν.: 6974975160

ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ

Μαστρογεωργίου Παναγιώτα
Χρώματα - Σιδηρικά
Είδη Οικιακής Χρήσης
Αγ. Τριάδας 63 & Κων/νου
Όθωνος Δάβαρη - Παιανία
Τηλ.: 210 6645895